

Sygn. akt II Ka 361/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borek

Sędziowie: SSO Waldemar Nycz

SSO Mariusz Sztorc (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Aneta Galej

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Marioli Zarzyki - Rzucidło

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2014 r.

sprawy **B. K. i W. W.**

oskarżonych o przestępstwo z art. 52 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 roku

Prawo Łowieckie

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego i oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie

z dnia 28 marca 2014, sygn. akt II K 427/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę **przekazuje** Sądowi Rejonowemu w Łańcucie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 361/14

UZASADNIENIE

1. **B. K.** został oskarżony o to, że w dniu 04 marca 2012 roku w H. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z myśliwym (...) Koła (...) w R. W. W. dokonał przywłaszczenia tuszy dzika, w ten sposób, że W. W. dokonał odstrzału, nie odnotowując tego faktu w książce ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym oraz nie poinformował Łowczego Koła o fakcie pozyskania dzika, a następnie przewieźli tego dzika nie dokonując wpisu w upoważnieniu do wykonania polowania indywidualnego nr (...), przed podjęciem czynności transportowych na szkodę (...) Koła (...) w R. tj. o przestępstwo z art. 52 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo Łowieckie

2. **W. W.** został oskarżony o to, że w dniu 04 marca 2012 roku w H. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z myśliwym (...) Koła (...) w R. B. K. dokonał przywłaszczenia tuszy dzika, w ten sposób, że dokonał odstrzału, nie odnotowując tego faktu w książce ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym oraz nie poinformował Łowczego Koła o fakcie pozyskania dzika, a następnie przewieźli tego dzika nie dokonując wpisu w upoważnieniu do wykonania polowania indywidualnego nr (...), przed podjęciem czynności transportowych na szkodę (...) Koła (...) w R. tj. o przestępstwo z art. 52 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo Łowieckie.

Wyrokiem z dnia 28 marca 2014r. sygn. akt II K 427/13 Sąd Rejonowy w Łańcucie na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 kpow w zw. z art. 45 § 1 kw umorzył postępowanie przeciwko oskarżonym wobec stwierdzenia, że zarzut aktu oskarżenia dotyczy czynu, który z uwagi na wartość mienia będącego jego przedmiotem, stanowi wykroczenie z art. 119§1 kw.

Apelację od powyższego wyroku złożył Prokurator i oskarżeni.

Oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 52 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995r. – Prawo Łowieckie, poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wskazuje, iż B. K. i W. W. weszli w posiadanie tuszy dzika, polując z naruszeniem warunków wykonywania polowania, czyli bezprawnie, wypełniając tym samym znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 52 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo Łowieckie,

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a to § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2005r. w sprawie zwierzyny bezprawnie pozyskanej (Dz.U. Nr 116 poz. 981), poprzez jego niezastosowanie i niewymierzenie oskarżonym obowiązku naprawienia szkody na podstawie przepisów w/w rozporządzenia w kwocie 2.300,00 zł, podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwala przyjąć, iż obydwaj oskarżeni dopuścili się zarzucanego im czynu zabronionego, a tym samym winni zostać zobligowani na podstawie w/w rozporządzenia do naprawienia szkody.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Oskarżeni zaskarżając wyrok w całości zarzucili:

1/ naruszenie przepisów postępowania (art. 414§1 kpk – przez umorzenie postępowania wobec stwierdzenia przedawnienia karalności wykroczenia z art. 119 kw – mimo, że w sprawie przeprowadzone zostało całe postępowanie dowodowe, wykluczało ono by oskarżeni dokonali względnie usiłowali dokonać kradzieży tuszy ustrzelonego dzika i ta przeszkoda procesowa dla wyrokowania winna zostać przez Sąd pominięta i po stwierdzeniu, że postępowanie dowodowe nie uprawdopodobniło by oskarżeni mogli dopuścić się przestępstwa winna doprowadzić do uniewinnienia od stawianego zarzutu,

2/ naruszenie art. 4 zasady obiektywizmu, art. 5 domniemania niewinności i art. 7 swobodnej oceny dowodów oraz art. 410 kpk przez uznanie za bezprzedmiotowe dokonanie ustaleń faktycznych i wskazania dowodów na poparcie ustaleń – mimo, że w sprawie zostało przeprowadzone pełne postępowanie dowodowe, istniały przesłanki dla oceny sprawy przez pryzmat obowiązujących reguł prawa i zasad procesowych oraz mimo tego, że do przeprowadzenia ustaleń w sprawie Sąd Rejonowy został zobowiązany wytycznymi Sądu Okręgowego w Rzeszowie wydanymi w postępowaniu zażaleniowym.

Wskazując na powyższe wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie od stawianego zarzutu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje są zasadne i zasługują na uwzględnienie, o ile wnoszą o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień, które miały wpływ na treść wyroku. Obowiązkiem Sądu I instancji wynikającym z zasady prawdy obiektywnej było dążenie do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności w sprawie, zwłaszcza zaś do wyjaśnienia sprzeczności i to przy uwzględnieniu całości zebranego materiału dowodowego. Tymczasem materiał ten zawiera luki, które wymagają wypełnienia.

Podstawowym uchybieniem jest zaniechanie ustalenia w treści wyroku wartości tuszy dzika, mającej być przedmiotem przywłaszczenia. Od wartości tej zależy bowiem, czy w sprawie doszło do popełnienia przestępstwa, czy wykroczenia. Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że miało miejsce wykroczenie i dlatego też z powodu upływu terminu przedawnienia postępowanie w sprawie umorzył. Jednoznacznie uznał, że stało się tak z uwagi na wartość mienia będącego przedmiotem wykroczenia z art. 119 § 1 kw.

W wyroku nie wskazał jednak kwoty, którą przyjmował jako stanowiącą podstawę rozróżnienia przestępstwa od wykroczenia. Dlatego też nie można przyjąć, że w wyroku przytoczony został opis czynu zgodny z wymogami art. 413 § 1 pkt 4 kpk w zw. z art. 82 § 1 kpow. Nie czynią temu zadość rozważania na temat wartości tuszy dzika zamieszczone w uzasadnieniu wyroku Sądu

I instancji na k. 442 – 443. Wszelkie ustalenia odnoszące się do odpowiedzialności karnej oskarżonych, bądź jej braku, muszą być zamieszczone w treści wyroku, który podlega ocenie odwoławczej, a nie tylko i wyłącznie w jego uzasadnieniu.

Zasadnie podnoszą oskarżeni, że nie było podstaw do ograniczenia przez Sąd I instancji ustaleń do umorzenia postępowania z powodu przedawnienia

w sytuacji, gdy w sprawie przeprowadzono rozległe postępowanie dowodowe,

a jego wyniki nie wykluczyły jak dotąd możliwości uniewinnienia oskarżonych od popełnienia zarzucanego czynu.

Sąd Okręgowy jednoznacznie nakazał zbadanie i wyjaśnienie, czy działania oskarżonych mogły zmierzać do przywłaszczenia mienia, co w zależności od jego wartości może stanowić czyn zabroniony z art. 284 § 1 kk lub art. 119 § 1 kw. Tego Sąd Rejonowy jednak zaniechał, naruszając wytyczne Sądu Okręgowego. W okolicznościach sprawy Sąd I instancji nadmiernie skoncentrował się na upływie okresu przedawnienia w wyniku przyjęcia, iż popełnione zostało wykroczenie, co bez jednoznacznego wykazania wartości mienia jest w sprawie przedwczesne.

Przypomnieć należy, że poglądy doktryny, co do dopuszczalności prowadzenia postępowania w wypadku konkurencji dwóch negatywnych przesłanek procesowych w odniesieniu do przestępstw, co znajduje tutaj przełożenie także w związku z możliwością przyjęcia wykroczenia, a zatem negatywnych przesłanek z art. 17 § 1 pkt 1 i 2 oraz pkt 6 kpk są jednolite, że postępowanie należy umorzyć. Jednolitość ta nie dotyczy jednak sytuacji,

w której zaistnienie przedawnienia Sąd – tak jak w rozpoznawanej sprawie – stwierdził dopiero po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego. Wtedy bowiem rozważenia wymaga, czy ewentualny brak wypełnienia przesłanek czynu zabronionego wymaga wyroku uniewinniającego, albo umarzającego postępowanie.

Sąd Najwyższy wyrażał pogląd, że w wypadku stwierdzenia zbiegu negatywnych przesłanek procesowych, Sąd w zasadzie powinien umorzyć postępowanie z uwagi na niedopuszczalność jego dalszego prowadzenia. Zasada ta nie ma jednak zastosowania wówczas, gdy zbieg tych przesłanek zostanie stwierdzony dopiero po przeprowadzeniu dowodów i wyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych. Doszło wówczas do zbadania podstaw odpowiedzialności i w takiej sytuacji Sąd powinien podjąć decyzję odnoszącą się do braku tych podstaw, a więc wydać wyrok uniewinniający, a nie umarzający postępowanie z powodu przedawnienia. Stanowisko takie znajduje oparcie w tych poglądach doktryny, które rodzaj orzeczenia kończącego postępowanie w takiej sytuacji uzasadniają interesem oskarżonego (obwinionego). M. C., który negatywne przesłanki z art. 17 § 1 pkt 1

i 2 oraz pkt 6 kpk określił nazwą przesłanek procesowych o charakterze materialnym wskazał, że uczynienie z określonej okoliczności przesłanki procesowej skutkuje tym, że stwierdzenie jej na początku postępowania lub w jego toku zobowiązuje do zaniechania tego procesu, a więc praktycznie zaniechania wyjaśniania pozostałych warunków odpowiedzialności. Jeżeli jednak nastąpi pełne wyjaśnienie przedmiotu procesu, oskarżonemu zostaną przedstawione zarzuty na rozprawie, „to odpadną racje dla uprzywilejowania oceny procesowej i załatwienia sprawy w płaszczyźnie li tylko formalnej (przez umorzenie postępowania), a więc należy dać wtedy pierwszeństwo ocenie materialnej i wydać wyrok uniewinniający”. Uniewinnienie ma bowiem „większą wartość społeczną” niż umorzenie postępowania (M. Cieślak, Polska procedura karna, wyd. III, Warszawa 1984, str. 452).

Takiemu rozwiązaniu zbiegu negatywnych przesłanek procesowych z art. 17 § 1 pkt 1 i 2 oraz pkt 6 kpk nie sprzeciwia się treść art. 414 § 1 kpk. Okoliczności wymienione w pkt 1 i 2 art. 17 § 1 kpk są także objęte desygnatem pojęcia

„okoliczności wyłączające ściganie”, a mimo to po ich stwierdzeniu ustawa nakazuje wydać wyrok uniewinniający, a nie umarzający postępowanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2002 r., V KKN 484/00).

Z powyższych względów zaskarżony wyrok jako przedwczesny należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W ponownym postępowaniu Sąd Rejonowy powinien przeprowadzić postępowanie dowodowe dla dokonania ustaleń w przedmiocie potwierdzenia, bądź zaprzeczenia, czy działania oskarżonych mogły zmierzać do przywłaszczenia mienia, co w zależności od wartości mienia może stanowić czyn zabroniony z art. 284 §1 kk lub art. 119 kw. Biorąc pod uwagę kierunek apelacji prokuratora na niekorzyść oskarżonych możliwe będzie przyjęcie ponoszenia przez nich odpowiedzialności za popełniony czyn w przypadku jego udowodnienia. Nie jest w sprawie wykluczone ponowne umorzenie postępowania po rozważeniu przez Sąd I instancji czasu jaki upłynął od zaistnienia czynu, zwłaszcza w sytuacji, gdyby okazało się, że z dowodów wynika, iż czyn oskarżonych był wykroczeniem. Dopiero tak przeprowadzone postępowanie powinno doprowadzić do wydania prawidłowego wyroku.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 444 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk.